

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A „Gyermekbíróság.”

Irta: K. Nagy Sándor táblabíró.

I.

Nagyon jól tudják és sokat olvasnak róla, hogy az igazságszolgáltatás legujabb érdekessége az a törvény, mely a közönségesen már ugynevezett „Gyermekbíróságot” felállította.

Ez a törvény az 1908. XXXVI. t.-cz., melynek a fiatalokra és gyermekekre vonatkozó második fejezete (15—35. §.) ez évi január elsején lépett életbe. (A többi része már 1908. október elsőjén életbe lépett.)

Ha nem tudnám is — a mit pedig mindenkor tapasztaltam — hogy a csendőrök a máskülönbösen fáradságos munkájuk után fenmaradó szabad idejüket a legtöbbször olvasással, saját maguk továbbművelésével szokták tölteni: még ugyis megemlékezém erről a legujabb és nagyfotosságu törvényről, melynek nemes és humánus célját még ellenségei sem tagadhatják, de a melynek eredményét csak a következő évek tüntetik fel.

Ebben a lapban nem szabad elfelejtkezni egy ilyen nevezetes ujtásról a nem szabad volna még akkor sem, ha nem érintené is szigoruan a csendőrök hatáskörét. Pedig érinti.

Ez a törvény a gyermekeket és a fiatalokakat veszi különös védelmébe.

Gyermek név alatt érti azokat, a kik életük 12-ik évét még be nem töltötték; fiataloknak alatt pedig azokat, a kik 12-ik életévüket már betöltötték, de 18-ik évüket még tul nem haladták.

Nem szükséges meg se említeni, hogy e törvény szerint az életkor mindig a cselekmény elkövetése idejében számítandó.

Némi kedvezményt nyújt ez a törvény azoknak is, a kik a cselekmény elkövetése idejében életüknek 18-ik évét már betöltötték, de 20-ik évüket még tul nem haladták. (Az ilyenek halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal büntetendő cselekmények miatt 10—15 évig terjedhető fegyházzal büntetendők.)

Sőt még azok részére is lehetővé tesz némi kedvezményt, a kik nincsenek felül a 21-ik életévükön. (Az ilyenekre elrendelheti a bíróság, hogy fegyházbüntetésüket a fiataloknál fegyházában töltsék ki.)

Nem itt van helye az a felett való vitakozásnak, hogy czélezerü volt-e az életkor határát a régi törvény szerinti 16 évről a 18-ik évig kiterjeazteni akkor, midőn a 18 éves tin már beállhat katonának, engedéllyel megnöcsülhet a önálló iparendedélyt kaphat, tehát a mikor már a felnöttekkel egy sorba juthat. Itt csak azt kell megállapítani, hogy az összes buncselekmények szempontjából a 18-ik életév a fiataloknak korhatára a ezen belől a 12 even felüli gyermekekkel rendes körülmények egyforma elbánás alá esnek.

Ezek bünügyeinek elbiralására szerveztetett a törvény alapján a „Gyermekbíróság” a törvény végrehajtása tárgyában 1909. évi december 16-ikán 27,100 I. M. sz. a. kiadott igazságügyi miniszteri rendelet által.

Ezen rendelet szerint minden járásbíróságnál a fiatalok összes bünügyeinek elintézését egy, erre a célra személyes tulajdonságainál fogva legalkalmasabb bíróját kell kijelölni. A törvényszékeknél pedig még a vizsgálatot is allandóan ugyanazon vizsgálobíróra kell bízni. És a fiatalok törvényszéki ügyeinek elbiralása egészen külön tanácsra van bízva, a mely tanács intezi el a fiataloknak a járásbíróságoktól felebbezett ügyeit is.

Mindezen kijelöléseket az igazságügyi miniszter hagyja helyben.

A „Gyermekbíróság” teendőinek nemi megkönnyítésére állanak az ugynevezett „pártfogók”, vagyis olyan egyének, a kik erre a tisztre önkényt vállalkoznak. Vannak ugyanis olyan jótékony egyesületek, a melyek a gyermekek és fiatalok társadalmi védelmével foglalkoznak. Ezek az ugynevezett *patronázs* egyesületek és a *gyermekvédő liga*. Patronázs-egyesület ez idő szerint harom van a fővárosban, u. m. protestáns (a református és lutheránus felekezet együttesen), a római katolikus és az izraelita patronázs.)

Ezek a pártfogók aztán beszerzik a fiatalok egyesítésére és életviszonyaira vonatkozó adatokat, az ugynevezett „környezet tanulmányt”, melynek célja annak a felderítése, hogy mi vitte a gyermeket a rossz utra s ra lehet-e bizni továbbra is arra a környezetre, a melyben eddig élt, vagy pedig a gyermek érdekében onnan kivéve, oly módon kell elhelyezni, hogy visszatérhessen a becsület útjára. És annyira fontos ez a „környezet tanulmány” (a mi olyan tényvázlat szerü

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az

Oroska és a szabadelmszot: Rákóczi teregető fittalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölhetnek. Árjegyzék minden hang-

szerről külön köldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

oszácsi és királyi udvari szállító,

a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

akadémia házi hangszerkészítője, az

Öntőház-utca 2.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

jelentés), hogy ezt mindenkor az ügy tárgyalása előtt kell megszerezni.

A gyermekbíróóság nem tarthat tárgyalást a gyermek vagy fiatalok születési anyakönyvének beszerzése nélkül, mert csak az életkor biztos megállapítása után szabhatja ki a törvénynek megfelelő büntetést.

Igy például a törvény — a mit Büntető novellának (Bn.) nevezünk — kimondja, hogy oly fiatalok ellen, ki a cselekmény elkövetésekor életének 15-ik évét még be nem töltötte: fogházbüntetés csak a leg súlyosabb esetekben állapítható meg. (Bn. 26. §.)

De nem tartható meg a gyermekbíróósági tárgyalás védő nélkül sem. A Büntető perrendtartás ugyanazt jelenti ki, hogy az életkor tekintetében csak azok részére rendelendő hivatalból védő, a kik a cselekmény elkövetése idejében életüknek 16-ik évét még be nem töltötték. (56. §.) Azonban — habár a törvény ez intézkedést kifejezetten meg nem is változtatta — nyilvánvaló dolog, hogy midőn a 16 éven aluliakkal egy elbírás alá esnek mindazok, a kik a 18-ik évét még be nem töltötték: a 16 és 18 év közöttieknek éppen úgy védelemre van igényük, mint a 16 éven aluliaknak. És amennyiben választott védőjük nincs, hivatalból kell védelmet rendelni számukra.

(E tekintetben a fővárosban nincs semmi nehézség, mert a „Gyermekvédő liga” gondoskodik arról, hogy minden gyermekbíróósági tárgyaláson legyen jelen egy általa kiküldött ügyvéd, a ki a védelmet teljesítse.)

A gyermekbíróósági tárgyalás nyilvános ugyan, de óvakodni kell attól, hogy ez a nyilvánosság a fiatalok hátrányára történjék, az ő későbbi erkölcsi életére befolyást gyakoroljon. Éppen azért ebből a szempontból a nyilvánosság némi korlátozás alá esik a fiatalok egyáltalában nem bocsáthatók be az ilyen gyermekbíróósági tárgyalásra. A hírlapok pedig megértve a törvény és rendelet nemes célját, a gyermekbíróósági tárgyalásokról nem hoznak részletes tudósítást s a nevek nyilvánosságra hozatalát kerülik.

A gyermekbíróósági tárgyalás — a mennyiben a helyi viszonyok engedik — teljesen elkülönített helyen történik és pedig — szintén a mennyiben lehetséges — külön tárgyalási napokon. És még arra is kell ügyelni, hogy a tárgyalás alkalmával a fiatalok ne érintkezessenek felnőttekkel.

A tárgyalásra rendszeren meg kell idézni a fiatalok törvényes képviselőjét, vagy gazdáját, munkaadóját, a kinek állandóan tartózkodik.

A gyermekbíróóságoknak kötelességükké van téve, hogy a fiatalokkal atyai szelídséggel bánjanak, ne megrogzított büntést, hanem eltévelyedett gyermeket lássanak a vádlottban, — igyekezzenek annak lelkére hatni, hogy bunosságát töredelmesen beismerve és megbánva, felakadjon lelkében a bűnbánat és a jó utra térés utáni

vagy forrása. De azért a bűnnek nem szabad büntetlenül maradni, hanem azt kell szem előtt tartani, hogy a megfelelő büntetéssel rajtsassék s a fiatalok vissza-zottassék a hasznos társadalomba.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A prisziáni kasszabetörés.

Irta: Máthé Miklós torzsermester.

Csak kevés azok száma az emberiség között, a kik a pénz ordoigi csábításának ellentánni tudnak. Alig mulik el nap, hogy a pénz utáni vagy hatása alatt elkövetett lopus, rablás, sikkasztás vagy csalásról ne ballanánk. A haszonlesésből eredő bűnök a leggyakoribbak. Csak értelemi szerző legyen, résztvevő akad mindjárt elég.

A haszonlesésből elkövetett eme bűncselekmények között nem egyszer akad olyan, amelynek véghezvitelkor már előre látják a tettesek, hogy azt oly észrevétlenül, oly titokzatozással nem végezhetik el, a melyik a cselekmény kiderítését lehetetlenné tenné vagy csak nagyobb mérvben is megnebezitené.

Ilyen például a Wertheim-szekrényekbe való betörés. A Wertheim-szekrényekbe való behatolásra még a szakavatott kasszafurok is sok idő kell. Ezek azonban mégse szokták az ilyen pénztartályokat a helyükből elszállítani, mert tudják, hogy sokkal kevesebb lár-mával és észrevétlenebbül kifurhatják és kifoszthatják ott a helyszínen, míg elszállításuk könnyen és mindenki előtt feltűnő lenne.

Az amolyan tanulatlan s inkább a nyers erőre, mint a tudásra és kellő tapasztalatra támaszkodó betörők azonban, sem hozzá való szerszámmal, sem megfelelő tudással nem rendelkezvén egy ilyen pénztárszekrény — ugynevezett — modern módon való kifosztásához, annak a helyszínen való összetörése illetve a rajta való részvágás, az ő kezdetleges szerszámaik használata mellett sokkal nagyobb zajjal jár, mint a melyet egy betörő felelem nélkül eltűrhet, ennél fogva mit se adva arra, hogy a legelső ember feltartóztathatja és kérdőre vonhatja őket annak elszállítása közben, egyszerűen kiemelik az illető épületből, s a mig lehet vagy szükség, karón vagy köteleken emelve, aztán pedig kocsin valamely félreeső helyre elszállítják, ott aztán baltával, vésővel neki esnek s a legnagyobb brutalitással szétverik vagy áttörik ezt a modern alkotmányt, csakbogy tartalmához hozzájuthaasanak.

Ez a feltűnő körülmény aztán igen sokszor megkönnyíti a nyomozó munkáját. Mert, ha jó összeköttetése van, bamarosan talál alkalmas egyénre, a ki a tettesek vagy csak azok egyikének is kilétét, vagy irigységéből vagy valamely kitűzött díjért besugja neki.

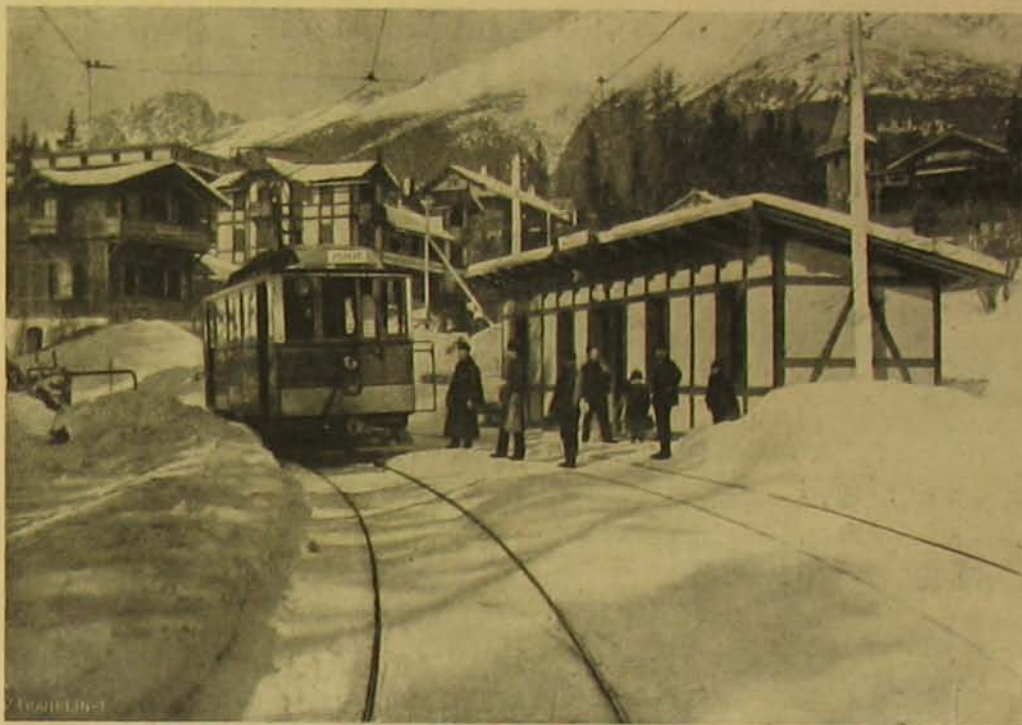
Ilyen módon sikerült kideríteni az alábbi esetet is. 1908. évi november hó 30-án a bukini körjegyző távbeszélőn arról értesítette a körpai őrsöt, hogy az nap virradóra ismeretlen tettesek, Priszián községbazába, az ablakot betörve, behatoltak s a község tulajdonát képező 600 K értékű Wertheim-szekrényt, a benne volt 695 K 22 fill. készpénzzel és 865 K 23 fill. értékű értékpapírral együtt ellopták.

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Végállomás Ó-Tatrafüreden.

A síklő-vasút kitérője.

A tátrai villamos-vasút.

A Tarajkára vivő sikló-vasút alsó állomása.

A Tarajkára vivő sikló-vasút kitérője.

A tátrai villamos-vasút.

értéktárgyakat előkerítve, a tettéseket kiderítve és a bírósághoz bekisérve, szép eredménnyel térhetek baza a jól megérdemelt pihenésre.

S e szép eredményt, mint látjuk, Kiss örme:ter és társainak a lakosság közötti jó összeköttetése, fáradhatatlan kitartása és türelme folytán és a mi minden csendőrnek fölöttébb ajánlható, a jó és megbízható besugó közreműködése mellett érthették el.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A lóról.

Az emlékezet az a tehetsége a lónak, melyet az emberek leginkább csodálnak. «A ló ostoba állat, de kitűnő emlékezetű» — így szól egy régi mondás; ma is az idomítók egy része azt állítja, hogy a lónak szellemi tehetségei közül csupán az emlékezetére lehet bízni. Tény, hogy a ló tanulékonyágát jó emlékezte nagyban elősegíti. Erről a tárgyról a következőket olvassuk az «Uránia» folyóiratban, Máday István cikkében, a honnan mi is bemutatjuk az alábbi részeket.

Az idomító rendszerint arra törekszik, hogy ama gyakorlat közt, melyet a lólól kíván, s az előző gyakorlat közt, vagy a gyakorlat és helye, vagy a gyakorlat és ideje közt eszmétársítást létesítsen. A ló hamar megtanulja, hogy a «farat be» nevű gyakorlat után mindig rövid vágatát kívánnak tőle; hogy a pisztolylövés után vége a gyakorlatnak; hogy trombitajelre abrakolás következik; megtanulja azt is, hogy ha lovasa az országútról a szántóföldre vezet, akkor lépésből ügetésbe vagy vágatásba kell átmennie; hogy bizonyos gyakorlat után csemegére számíthat; vagy azt, hogy miután csemegét kapott, a legnebezebb gyakorlatot fogják tőle követelni. Így összeköti a ló a saját mozdulatait az észlelt jellel vagy parancsszóval; a czirkuszban állítólag minden gyakorlatot a zenedarabbal köt össze, melyet hozzá játézanak.

A szakirodalomban az emlékezőtehetség különböző fajairól van szó, úgymint: szó-, tény-, személy-, idő- és hely-emlékezetéről; ezek azonban inkább csak példái az emlékezésnek, nem pedig fajai. Hogy a ló bizonyos hangokat, pl. szavakat, melyeket gyakran hallott, újra felismer, azt már említettük, midőn a ló hallásáról szoltunk. Egy orvosnak olyan kocsilova volt, mely állítólag több betegnek a nevét ismerte, s akármelyik beteghez akart az orvos hajtani, csak a nevét kellett kimondania s a ló magától odatalált (Zürn). Ez az adoma azok alapján, a miket a ló azóismeretéről mondtunk, alig érdemel bitelt. Valószínűbb ennél egy másik eset, melyet Perty közöl: egy londoni vízárús hámoslova megtanulta 70—80 vevőnek a lakását, miután ugyanazon sorrendben kellett őket felkeresnie.

A mi a személyeket vagyis az egyes embereket illeti, ezekre vonatkozólag nem valami jó a ló emlékezte. Fillis egyenesen azt állítja, hogy a ló nem is figyel a személyre, csupán a csemegére, melyet az ember magával hoz. Ennek az állításnak ellene szól a mindennapi tapasztalás. Igaz, hogy a legtöbb ló csak akkor alkotja meg magában egy bizonyos embernek eszméjét (képzetét), ha már szaglása, látása, fájdalomérzéke stb. erős benyomásokat nyertek tőle. Egy bizonyos személy képzele aligba fog a ló lelkében gyökeret verni, ha a

ló érdekeivel s ezek útján érzelmi világával összefüggésbe nem kerül; mi, emberek is igen hamar elfelejtjük a nekünk közönyös személyeket, még ha éveken át a naponként láttuk volna is őket; míg az olyan embert, a kit megszerettünk vagy meggyűlölünk, életünk végéig emlékeztünkben tartjuk.

Lássunk néhány példát az irodalomból: egy «Mentor» nevű versenyló — jelenti Zürn — hangjáról ismerte fel Dawson trainert, a kitől sok évvel ezelőtt egy izben kegyetlen büntetést kapott. — Egy «Ulrike» nevű kancza, melyet Spohr ezredes négy hónapig idomított, megismerte régi mesterét 10 évvel később; ismét köpenyegének bal zsebében kereste a kenyeret, ismét engedelmeskedett Spobr különös parancsszavaira, mint régen. Egy másik «Lady» nevű kancza, mely Spobr nál volt javításban s mely azután ismét felvette rossz szokásait: Spobr két évi távolléte után is felülni engedte, de rajta kívül senkit.

Időemlékezetnek vagy időérzéknek azt a képességet hívják, hogy valaki öntudatlanul méri, számolja az időt. Vannak emberek is, a kiknek időérzéke — kivált gyakorlás útján — magas fokra emelkedett; mégis el kell ismernünk, hogy e tekintetben a lóval nem vetekedhetünk.

A ló nem ismeri a nap szakait, a munka, a pihenés, az etetés idejét. Báró Hobenbübel ezredes egy lova, mely oszlopok (Pilaren) közt idomítva naponként 50 lépést tett jobbra és balra, mindig meglassította járását az 50-dik lépés után, mikor az idomító tévedett s elmulasztotta a gyakorlatot idejében megszakítani.

Egy köszénbányában minden ló napjában 30-szor teszi meg útját a azután magától keresi fel az istállót; ha előbb akarják az istállóba vezetni, míg a 30-dik járatot le nem dolgozta, akkor — állítólag — ellenkezik.

Hogy a ló kiszámítja-e a vasárnapot, az vitás kérdés. Tény, hogy sok ló már szombaton este elárulja viselkedésével, hogy bosszabb pihenésre készül. A kétkedők ezt úgy magyarázzák, hogy a ló ápolóinak különös viselkedéséből s a zajnak különös fajaiból (pl. barangozás, kurjongatás, a legénység fenmaradása késő estig, nyugtalanság a kantinban) — ezekből következtet a szünnapra. Bizonyos, hogy az említett tények a lónak, mint jó megfigyelőnek és a szokás uralma alatt álló állatnak figyelmét el nem kerülük; de az sincs kizárva, hogy több évi tapasztalat alapján megtanulja, hogy minden hetedik nap a pihenés napja.

A felhozott tények azonban nem alapulnak emberi értelemben vett számláláson. A számlálás nem más, mint számfogalmakkal való mérés. Ilyen fogalmak csak szavakhoz kötve keletkezhetnek. Ha egyes állatidomítók azt állítják, hogy egy kutya vagy egy majom 3-ig, illetőleg hétig számlál, ez azt jelenti, hogy az állat ismeri az egytől háromig vagy hétig terjedő számok neveit vagy jegyeit. Lónál ilyesmit eddig senkisért el.

Az a ló, a mely 30 járatot vagy hét napot kiszámít, épen úgy működik, mint az az ember, kinek ezt mondjuk: emlékeztess $\frac{1}{4}$ óra múlva, vagy: kelj föl holnap öt órakor. Az, hogy ezt az öntudatlan időmérést álmunkban is el tudjuk végezni, eléggé bizonyítja, hogy ez a működés teljesen más jellegű, mint a fogalmi számlálás.

Igen érdekes a következő kérdés, mely a ló helyemlékezetére vagy tájékozódóképességére vonatkozik.

A vad lónak fontos érdeke volt abban, hogy dús legelőkét vándorlásaiban közben újra feltaláljon; a szelid ló

A magyar királyi csendőrség éves figyelmébe!

Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármely más értékes tárgyat vásárolni, nálam követheték beszerezhet: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint: Az órákól 10 évi jórállás, felülben tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabba; 10 nagydupla lemezzel, 100 lóval, portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szívesen házzhozzórok, miután évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brueker Győző Nándor és Tsa

magyar műórás és műötvös

Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A sikló-vasút egy kocsija a sportezerek számára való pótkocsival.

A sikló-vasút felső-állomása a Tatijkévé.

A tátrai villamos-vasút.

megjegyzni magának a helyet, melyen tartották, vagy a hol csak egyszer is etették; egyszeremind erős vágyat érez arra, hogy a helyeket ismét felkeresse. Minden kocsiló betér abba a korcamaudvarba, melyben egyszer abrakot kapott, akkor is, ha azon az úton éveken át nem járt.

Régi lakóhelye után a ló annyira kívánczik, hogy sok esetben több napi utat tett meg, s közben folyókat úszott át, csak hogy oda visszatérhessen.

Egy ló megismerte régi istállóját nyolcz év multán (Romanes); néhány ló mintegy 800 kilométernyiről tért vissza, miután már hónapokig tartották őket az új lakóhelyen (Kengger); a fentebb említett „Ulriko” (Spohr) éjjel, sötét erdő közepén megtalálta az erdőszlakot, melyben délben csak két óra hosszat pihent volt. (Ez utóbbi esetben a szaglás is játszhatott szerepet.)

En „Fatima” nevű kanczámmal tettem kísérleteket, melyek eredményét itt röviden közlöm. Fatima azonnal visszatér az istállóhoz, valahányszor eleresztem a kantárszárát; visszatér akkor is, ha még csak 30 lépésnyire lovagoltam el az istállótól. A mi azt bizonyítja, hogy háts lovaink, melyek naponként 22 órát istállóban töltnek, a maguk jószántából már nem is kívánják a mozgást.

Ha kint a mezőn bocsátottam el a kantárszárát, akkor Fatima visszanezgett, majd — rendszeren nagy ívet írva le — visszafordult és ügetni, sőt néha vágatni kezdett ugyanazon az úton, a melyen jöttünk; az utat sokszor megrövidítette s a kerülőket, melyeket menet csináltunk, nem ismételte. Néhány napi gyakorlás után rájött Fatima, hogy minden barázdá egy (kocsi- vagy ország-)útra toroklik s hogy minden országút a városba vezet. Csak az maradt kérdéses, hogy melyik irányban. Ettől fogva Fatima a legközelebbi szántóföldön, mely útjába esett, irányt változtatott s a barázdán folytatta útját mindaddig, míg egy kocsiútra nem ért, itt többnyire megállt s megazogolta az utat, hogy útjellegéről — azaz járt voltáról — meggyőződjék; aztán találgatta, hogy „jobbra”-e vagy „balra”-s az egyik irányt választotta. A „találgatás” tisztán emberi fogalom ugyan, de nincs szó, mellyel Fatima tájékozódása módját az úton hívebben jellemezhetném.

A laktanya felé való útján Fatima kikerül minden fizikai és pszichikai akadályt, azonban a nélkül, hogy irányt tévesztene; kikerül egy széles árkot, egy vasuti vágányt, egy puszta, melyben ugat a kutya; néha hozzásegődik más lovakhoz, sőt tehenekhez is és velők akar legelni; a laktanyán kívül levő trágyadomb is feltartja útjában: néhány perczig szaglászva járkál rajta. Már fentebb — az érzékek tárgyalása alkalmával — említettem, hogy a laktanya kapuját nem ismeri, hanem minden lószagú házba be akar menni.

A ló bazatalálása nem alapul egyedül a saját nyomának vagy az ismert útnak felkeresésén; bizonyítja ezt a következő esetek:

Darwin egy lovát Angliából Wight szigetére vitte; ez a ló minden kilovaglás alkalmával légvonalban régi hazája felé igyekezett, nem pedig a kikötő felé, melyben a hajót elhagyta volt.

Spohr ezredes egy lovat említ, mely oly pontosan mutatta az irányt hazafelé, akár egy mágnesű: minden más irányban nyugodt lépést ment, míg a hazafelé vezető irányban mindig „döcögött”, azaz nem akart tiszta lépést menni, csak nyugtalan apró ügetőlépést. Spohr igyekezett a lovat megtéveszteni azért, hogy

órákig az erdőben keresztül kasul, majd meg körhöz lovagolta; hasztalan, a mágnes oly biztosan működött, mint azelőtt.

Magam figyeltem meg a következő tényt: mintegy 20 pót-ló (fiatal ló, remonda) részestül idomításban egy tiszt parancsa alatt; a 20 lovas nagy kört lovagol a tiszt körül; a kör átmérője mintegy 40 lépés. A tiszt, ki eredetileg a körközepén állt, lassanként a kör kerületéhez közeledik a nélkül, hogy helyét elhagyta volna. Észreveszi, hogy nincs a helyen s a kör közepére megy. Ez ismétlődik minden 10 perczben. A lovakat a laktanya mágnesként vonzza; minden körnél néhány lépéssel közelebb jutnak a laktanyához, s így az egész kör 10 perczenként 20 lépésnyi, vagyis óránként 90 méternyi sebességgel vándorol hazafelé.

Az itt tárgyalt jelenségek igen komplikált, összetett lelki működések, melyeknek ismeretlen elemét, az irányérzékét, különböző elméletekkel próbálták magyarázni.

Van egy elmélet, mely felteszi, hogy az állatok megérzik a föld elejes áramait, s a légkör villamos feszültségét s ezek szerint igazodnak. Ez a feltevés ugyan egyelőre igen merésznek látszik, de Thauziés tanárnak az ez évi genővei lélektani kongresszuson közölt postagalamb-kísérletei valószínűvé teszik az elmélet helyességét, legalább a madaraknál.

Egy másik feltevés szerint az állatok minden pillanatban általános benyomása van saját helyzetéről, mely helyzeti benyomás az addig veghezvitt fordulatok öntudatlan emlékének eredője. Természeti (vad) népek is megtartják ezt a benyomást a legsűrűbb erdőben is és mindig egyenes vonalban találnak haza. Művelt ember is elsajátíthatja, illetőleg tökéletesítheti ezt az érzékét gyakorlat útján, mint a vadászok, erdészek, hegyi vezetők példája mutatja. Ezek az emberek néha elvesztik tájékozódóképességüket; akkor idegeik és bizonytalanok; ezt a jelenséget „kergeség”-nek (=Verdrehtwerden) hívják.

Ez a jelenség a következő feltevéshez vezet bennünket, mely Darwinól származik: a tájékozódást az agyvelőnek egy különös része végzi. Goltz (1870) óta a physiologusok nagy része azt tartja, hogy a belső fül ún. n. tömkelege a tájékozódás szerve: a függőleges irányú tájékozódásnak, vagyis az egyensúlyérzéknek a szervét az úgynevezett otolithonokban, a belső fül apró mészszegeczeit, a szélrészsa irányainak megfelelő tájékozódás szervét pedig az ívjáratokban vélik feltalálni. Azonban Bourdon kísérletei, melyeket emberekben végzett s szintén az ideji lélektani kongresszuson mutatott, be, kétségessé tették a belső fül szerepét a helyzeti érzésben.

A jövő kutatásnak lesz a feladata leírni és megmagyarázni, hogyan találja meg a hazavezető irányt pl. egy zsákban elszállított macska.

Egy negyedik feltevés azt mondja, hogy az állat a nap állását ismeri s e szerint igazodik. Ez talán áll a vándormadarakra, de a ló oly távoli tárgyak képei iránt, milyen a nap, nem érdeklődik.

Egy ötödik feltevés a szélirányt s a hőmérséklet vezeti irányadól. Tudjuk, hogy a vad lóra nézve a szélirány megfigyelése életkérdés; lehetetlen, hogy a különböző világtájak felől fúvó szeleket erősség, hőmérsék és nedvesség tekintetében meg ne különböztessék. Minthogy a mindennapos légmozgás többnyire ugyanegy irányban történik, a ló biztosan ismeri ezt az irányt, és a szélrózsa többi irányait az egy ismert irányhoz viszonyítja vagyis öntudatlanul szögmérést végez.

Ismét eljutottunk az öntudatlan számításokhoz. Fel-

BUTOR

készpónzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képek megkijeznek ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

használok az alkalmat arra, hogy a kérdésszerű jelenséget saját mindennapi — helyesebben éjjeli — életünkben vett példával világítsam meg. Ha éjjel haza jövünk és nem akarunk világot gyújtani, végigmegyünk lakásunkon, a nélkül, hogy minden szobánk bosszát, aztán a következő ajtóhoz vezető irányt a különös magasságát mérniünk vagy akár csak becsülnünk is kellene; mégis «eltaláljuk» a távolságot, az irányezőget, a magasságot öntudatlanul, ép úgy, a mint öntudatlanul azaz szándékos figyelem nélkül sajátítottuk el őket. Izmaink és idegeink emlékeztetése gyakran végzett mozdulatokra biztonságban vezérel bennünket, mint a számlálás és becsülés összetettebb, tudatos munkája; ne csodálkozzunk hát rajta, hogy a ló, mely magasabb munkát nem ismer, az alsóbbrendűt jobban végzi, mint mi.

KÉPEINKHEZ.

A tátra villamos vasut.

Még alig pár évtizede, hogy a Tátravidéke hazánk lakosságának nagyobb része előtt ismeretlen volt. Sőt az újságot nem olvasó alföldi közönség előtt ma is általános hiedelem, hogy így téli időben a farkasok által felfalt drótos- és ablakostótok után visszamaradt osztrák szerepelnek mértékteljes oszlopok gyanánt a magas Tátrában. Pedig a dolog nem így áll. Ugyanis, mióta a Tátra vidékén rendszeres vasuti közlekedés van, nagyot változott a világ sorja ott is. Télen úgy mint nyáron zajos, vig élet van a havas bércek között. Itt nemcsak a hazai, hanem a külföldi úri közönségnek is kedves szórakozási helyévé lett a Tátravidéke. Modern vendéglők, szállodák és mulatóhelyek állanak a szórakozás céljából odagyülekező vendégek rendelkezésére és a mint a jelen számunkban közölt képeken is látható, villamos síklóvasut szállítják a vendégeket a másként nehezebben és fáradságosabban megközelíthető helyekre. Az igaz, hogy drága mulatság egy ilyen tátrai téli szórakozás, de bőven kárpótolja azért a vendégeket a gyönyörű téli tájkép szemlélete, a téli sport-nemek, változatos sorozatában való részvétel, az ózondus, egészséges tiszta levegő, s a minden kirándulás után rájuk váró és a legkényesebb igényeket is kielégítő kényelemre és ellátásra berendezett szálló- és mulató helyiségek. Így aztán nem csoda, hogy a kinok ideje és pénze is van rá, szívesen keresi fel téli időben is a magas Tátra vidékét.

HIREK.

Hatvanéves csendőrség. Folyó hó 18-án múlt 60 esztendeje, hogy Ausztriában és Magyarországon, az akkori viszonyoknak megfelelően, osztrák pátena alapján életbe lépett a csendőrségi intézmény. Az akkori csendőrség, bár hivatása lényegében a maihoz hasonlóan a közbiztonság fenntartása felőti örködés volt, hazánkban nagyművű idegkedéssel találkozott s nemzetünk rokonszenvét az alkotmány visszaállításakor történt feloszlásáig sem tudta megnyerni. A os. kir. csendőrség, a melynek Magyarországból való kivonása az 1867-iki kiegyezés egyik alapfeltétele volt, 1867-ben csak Magyarországon oszlatott fel, míg az erdélyi részekben továbbra is meghagyották s ott, mint olyan, a mostani m. kir. csendőrségnek az 1881. évi III. törvényozik alapján történt szervezéseig, teljesítette a közbiztonsági szolgálatot. Ezekeszerint tehát 1867-től 1881-ig oszpan

az unió előtti Magyarországnak nem volt csendőrsége, de éppen e 14 esztendő szomorú tapasztalata, a mely idő alatt közbiztonságunk, főként az élet- és vagyonbiztonság, igen laza állapotba jutott, indította az akkori kormányköröket arra, hogy a fennebb idézett törvény-cikkkel az 1850. január 18-án szervezett és a kiegyezés után megszüntetett intézmény helyébe a mai életképes és az ország előtt rokonszenves m. kir. csendőrségi intézményt szervezzék. A m. kir. csendőrség tehát bár önálló intézményként szerveztetett, az erdélyi — 1876 április végéig os. kir., azontul pedig m. kir. — csendőrség révén mégis okronologikus kapcsolatban áll és lemenőúgbeli rokona a most 60 éves jubileumát ünneplő os. kir. osztrák csendőrségnek. A csendőrségi intézmény 60 éves fennállásáról, egyes napilapjaink is megemlékeztek volt, így a többek között a «Pesti Napló» folyó évi január 19-iki számában «A jubiláló csendőrség» czim alatt, az akkori és mai csendőrség összehasonlítása után, a m. kir. csendőrségről a következőket írja: «A mi mai csendőrségünk olyan kiváló, annyira magasságban van az ő nehez, felelősségteljes feladatának, hogy talán nincs is szűkeg ilyen évforduló alkalmakra és még kevésbé van szűkeg közjogi izü magyarokclásra, hogy kedvünk szerint dícsórájuk őket és a sürgős aktualitásokról feljűk fordítsuk tekintetűnket. Mert ha van közülük a hatvan év előtti eseményekhez, ha nincs, az mindenesetre vitathatatlan, hogy kevésintézményűnkre nézhetűnk olyan meglegedéssel, mint a csendőrségre és kevés dolgunkban dícsokdhotűnk el olyan haladásal, mint a milyent a magyarországi közbiztonság mutat, ugyanaz a közbiztonság, amelynek ezek a szálas-vállas, tagbaszakadt, derék emberek: a csendőrök a hivatalos argumenai. A nagyközönségnek és különösen a nagyvárosi publikumnak sejtelve since róla, hogy a csendőr feladata mennyire nehez, a felelősségek mily nagy, s hogy a munkája mennyi értelmet, okosságot, éleslátást, gyors és jó judieumot követel. Csupa értékes tulajdonságot, amely hivatottá teszi rá, hogy ne csak üldözője és parforce vadász legyen a menekülő büntetetlenek, hanem egyben vizsgálóbíró is legyen, aki elsőnek jelenvén meg a büntett színhelyén, pontosan megfigyeljen, észrevegyen mindent, következtessen jelekből megítéljen, helyzeteket felismerjen és az iniciatívájából cselekedni tudjon. Még pedig nem ám úgy, hogy minden tettét, vagy ítéletét előre megszabja, megállapítja a törvény írott betűje, hanem igenis úgy. abogy az okossága parancsolja, a belátása rendeli, közben azonban óvatosan ügyelve rá, hogy ez okossági parancs összeűtközésbe ne kerüljön a törvénnyel. Érzékének kell lennie hozzá, hogy gyorsan, okosan cselekedjék, jó kritikával, anélkül azonban, hogy a saját impulzuson, a pillanatnyi felismerése kollizióba sodorhatná a törvénnyel. Írott instrukciói nélkül, így, ösztönszerűen rálatálni a helyosre, a jóra: érdem, és akinek érdem a kötelessége, arról igazán elmondható, hogy sulyos és felelősségteljes kötelességet rótt rá a sors. Amellett az örökös koozkázat, akárhányszor a halálveszedelem az, a mivel a csendőrnek utja szegve van. Hiszen a szolgálatuk természete hozza magával úgy, hogy nemcsak az elkekeredett gonosztevőkkel folytatnak akárhányszor élet-halál harcot, hanem mindig és mindenkor ők esetűek a biztonság védelmére, ahol ennek oltosségei támadnak. Ellenlenség, akármilyen formában. Például olarni vészek alakjában. Tűzvésznél, árvízkatasztrófánál, bányaszeronosótlonségnél és az elemek elleni küzdelom annyi más esetében mindig ők jelennek meg elsőknok mentők gyanánt a veszedelmek

színhelyén. Én allandó a munkájuk akkor is, amikor láthatóan békaország van mindenütt, szikra ki nem pattan, hogy tüze lobbantson, víz ki nem csap, hogy elárasztson, hánya nem robban, hogy százakat öljön ha lomra és véletlenül nincs a környéken senki, aki most fogna szörnyebbre egy kést, vagy most hánytorgatna a fejében szörnyű tervet. . . A csendőr ilyenkor is, ebben az abszolút szélcsendben is dolgozik, a környéket járja, vizsgáló szemmel a akárhányszor a pusztu megjelenésével végzi el azt, amit tanító, pap és élő lelki ismeret elmulasztott: örök tudatába vésmé a jámbornak, a szegénynek, a tudatlannak, hogy van itt a földön egy élesen látó igazságszolgáltatás, amely szemmel tart mindent és figyelmét nem kerülheti el semmi. . . Ki lenne megmondhatója, hogy a váratlanul felbukkanó kakinetoll, a váratlanul elővillanó csendőrszurony ott a vállon, már hány gonosz, még csak vajudó tervet fojtott meg csirjájában és riasztott el, mjelőtt a bűn végrehajtására került volna a sor. . . Aki valaha munkában látott csendőröket, aki figyelte a józan okosságukat, a higgadt-nágukat, amelylyel átvették szerepüket ott, a hol szük-ség lett rájuk, lehetetlen, hogy ne bizonyos megilletődéssel gondoljon e derék férfiakra, a komolyságukra, a melytől olyan távol van a detektivi tulbuzgóság Sherlock Holmeskedése. És a ki valaha forró nyári napon találkozott velük, a mint a rekkenő melegben és mégis katonásan szigorúan lépkedtek tovább a poros országúton, meleg posztóruhájukban, fegyveresen — lehetetlen, hogy ne bizonyos büszkeséggel, és megelégedéssel szemlélje őket, az egészségesnek, erőnek és hasznos szolgálat készségnek a luaba és izomba suragott szoborképeit. Öszinte köszönetet mondunk a „Pesti Napló”-nak azért az őszetlen jóindulatáért, a melylyel intézményiünk iránt viseltetik.

Megzavart bál. A szabolemegeyi Rétközteremes köz-ségben január 16-án megtartott bál alkalmával, éjjél tájban verskedés keletkezett. A verskedést megakadályozandó, az ott felügyelet czéljából jelen volt Fekete Ferencz és Lonárt András kisvárdai órabeli csendőrök-ből állott járőr a tömeget szuronyt szegyezve szétosztásra hívta fel. A járőr felhívása után Haluscák János rétközberencei lakos a tömegből kiválva, a járőr elé ugrott a mindkét csendőr szuronyát megragadta a azt ismételt felhívásra sem bocsátotta el. Lonárt csendőr, miután a tömegben kardot nem ránthattott, nehegy le-fegyvereztetésének forgópisztolyt ragadott a azzal a támadó Haluscákot halcsipőn löve, súlyosan megsebe-sített. A fegyverhasználat után a megzavart rend helyre-állott. A megsebesült Haluscák a kisvárdai kórházba szállítottott.

Kérelem. Csizek János irnok, szatmárhegyi lakos, kéri az 1905-ben Szatmárhegyen állomásozott Bólkény Pál akkori óravezetőt, ki ma a IV. vagy VIII. kerület állományában szolgál, hogy címét vele tudassa.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéz-iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlaltal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben

válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-tőséggel szolgálattal ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen a így a felesleges kérdőszóköté-seknek eleje véteessék. Épp így módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

E. M. cs. Enyiczke, 52. és V. T. M. Szolgálati ügy.
Nyelvkü. «A megoldatlan kérdés» cz. cikke fantasztikus, de helyesen gondolkodó fajra vall. Az őrsön még zsoldfizetéskor sem találni 3-400 koronánál többet, az pedig nem akkora ősz-szeg, hogy valakit oly merész tett alkövetésére csábítson, mint a hogyan Ön azt kikészítette. Ugyanezért a cikket nem közölhetjük.
Csendőr. 1. Közönséges lopás; hivatalból. 2. Tekintet nélkül a lopott dolog értékére: büntett. 3. Köteles visszadni.
T. J. cz. őrv. Kosát. Lopás kísérlete és testi sértés a gyé-gyulási időtartamhoz képest.
G. B. Díjtalanul.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Verstalány.

A surlangjáról ismerod,
Négy betű a neve.
Mely betűjét csaróid fel,
Tengerben a helye.

Kettőtalány.

ERZSÉBET RRR

Megfejtési határidő: 1910 február 7.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 3. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Jól megy a hajó, ha jó a nem laza kéz-ben van a kormány». — Szómtalány: 19/27. — Betűtalány: «Kükötőné».

Helyesen megfejtették: Juhos K. őrv. Szolnok, Ottó őrmes-ter Jászvásár, Kövi P. cz. őrv. Vida L. cs. Zákány, Karácsony őrm. Kolozsvár, Szabó őrv. Feketehalom, zilahi őrs, Horváth J. őrm. Ponyód, Pakucs D. cz. őrv. Balyi József csendőr Hernád-zsadány, Hatala Mihály őrm. és neje Maczonka, Pál János csendőr Zaámok, Pál Sándor őrm. Szeged, Elek Bálint csendőr Buttyin, Petrovits Sándor cz. őrv. Péterrév, árva-bolhorai őrs Kovács M. őrmester és neje és Pogyi M. őrv. Hernádnadrág.

A kiosorolt Erzsébet királyné sanatorium-sorsjegyet Karácsony őrmesternek Kolozsvárra elküldöttük.

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Az ár és 45 f. postaköltség beküldése után vagy után-vétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

Barokk menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálunk kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

HIVATALOS RÉSZ.

Szakaszok áthelyezése.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület szombathelyi 2. szakasza, 1910. január 14-én, Kőrmendre, a kaposvári 3. szakasza pedig, 1910. január 15-én, Szigetvárra helyeztettek át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb kéziratok.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratokat méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves Jekelfalussy gyalogsági tábornok!

Magyar ministeriumom lemondása és saját kérelme folytán Önt honvédelmi magyar ministeri állásától bű és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett ezenel kegyelomben felmentem.

Kelt Bécsben, 1910. évi január hó 17-én.

Ferenc József, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Kedves Huzai vezérőrnagy!

Magyar ministerelnököm előterjesztésére Önt katonai szolgálaton kívüli viszonyba való áthelyezése mellett honvédelmi magyar ministeremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1910. évi január hó 17-én.

Ferenc József, s. k.

Gróf Khuen-Héderváry, s. k.

Legfelsőbb elhatározások.

Honvédelmi magyar ministerium előterjesztésére: innámi Bolgár Ferencz államtitkárt, ezen állásától bű és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett saját kérelmére felmentem.

Kelt Bécsben, 1910. évi január hó 17-én.

Ferenc József, s. k.

Jekelfalussy Lajos s. k.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. évi december hó 25-én Wallaseben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Holck László, választott lakhely: Szeged,

Tyll László, választott lakhely: Budapest, II. számú esendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolt őrnagyoknak a megejtett újbóli felülvizsgálat eredménye alapján, mint rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlanoknak az állandó nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

A nyugállományba helyezés napja: 1910. évi január 1.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi január hó 4-én, Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Dobos Gyula, m. kir. IV. számú esendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolt őrnagynak, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlannak nyugállományba helyezését legkegyelmesebben elrendelni és megparancsolni méltóztatott, hogy nevezetnek ez alkalomból a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

Az állandó nyugállományba helyezés napja: 1910. évi január 1-je.

Választott lakhely: Debreczen.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi január hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

somlyói Szilágyi Ödön, m. kir. VIII. számú esendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolt őrnagynak saját kérelmére az állandó nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelni és ez alkalommal az alezredesi ezimet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni, valamint megparancsolni méltóztatott, hogy nevezetnek a legfelsőbb megelégedés tudtul adassék.

Az állandó nyugállományba helyezés napja: 1910. évi január 1-je.

Választott lakhely: Budapest.

Ő császári és apostoli kir. Felsége 1909. évi december hó 30-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Pavlov Demeter, m. kir. II. számú esendőrkerületbeli esendőrnek, előjárójának a vízbehulástól saját élete veszélyeztetésével történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Nyugállományba helyezetttek:

1910. évi január hó 1-ével:

Kösa Imre, VIII. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Tiszadada.

Kovács Fülöp, III. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, a felülvizsgálati szabály 38. §-ának b) pontja értelmében,

Tartózkodási hely: Kiskunfélegyháza.

Okirattal megdicséértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelője által:

Hajnal Aludár, VII. számú esendőrkerületbeli számvivő-tiszthelyettes, 18 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen a pótzásárnynál számvivő-tiszti helyen ügybuzgalommal teljesített, eredményes működéséért és példás magatartásáért.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmitéle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobban képes újragyártani és nem olcsó, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Előléptettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
1910. évi január hó 1-ével:

Sándor József csendőr címzetes őrmester, *őrsvezető*
címzetes őrmesterré; továbbá:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Nagy József III. Ivancsik Andriás, Imre Mihály,
Makaria Sándor, Bardó Péter, Ruzs Teofil, Salamon
Ferencz, Váradi Dezső, Szabó Károly, Nagy Péter,
Cseh Péter, Nagy György, Kovács János, Birtalan Lajos,
Szilák János és Ilyés András csendőrök, végül

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Weinacht Mihály, Baranyai János I., Hegedüs Sán-
dor és Hencz János csendőrök, *csendőr címzetes őrs-*
*vezetők*ké.

Diszcrem adományozása.

Schrédli Károly, VI. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmesternek, a m. kir. honvédelmi miniszter urnak az
1909. évi december 7-én 14.110/eln. szám alatt kelt
rendeletével a „Diszcrem 40 évi hű szolgálatokért” ado-
mányoztatott.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Kampler Sándor ez. őrsvezető, 1909. december 5-én
és Siroki Mihály ez. őrsvezető, 1909. december 31-én.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Lazák János, Király József, Matisz Károly, Szabó S.,
Tóth Ferencz, Faragó József, Botos Géza és György
Birtalan, csendőrök; továbbá

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Krajczár János, Szalai Károly, Jakabfi József, Rá-
koczi János, Puha János, Tanczos Horváth János, Gom-

bócz Ferencz, Pintér Lajos, Horváth István IV., Gosz-
tonyi Géza, Berki János, Matošec Alajos, Hári Sándor,
Kobrák József, Szőke Ferencz, Szilyási Pál, Heiter Ist-
ván, Krénusz József, Gáspár János, Kovács József III.,
Iller Péter, Erős Zsigmond, Császár János, Horváth Pál,
Jákli Károly, Taranyi József, Bor József, Vörös István,
Tray Mihály, Angyal Gyula, Aranyos János, Gyökös
Ferencz, Bárdies József, Rezner János, Tóth Lajos, Fu-
zekas János, Németh József II., Domján József, Ko-
vács János V., Kazi Károly, Mátyási István és Máté
Lajos csendőrök.

Névváltoztatás.

Fozmann László, VI. számú csendőrkerületbeli had-
nagy, a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. december
16-án 164777/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján,
vezetéknévét „Fonyó”-ra változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a szabadkai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 500 korona. — Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szabadkai kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi február 12-ig.

Egy irnoki állás a budapesti kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti ügyészséghez 1910. évi február hó 31-ig.

Egy irnoki állás a mohácsi királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi február hó 5-ig.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petőikkel ki nem irt-
hatók. Míg a Löcherer-féle Cimexin poloskairólval történtek próbák
bizonyították, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskákat öli meg, de a
peték a Cimexin hatása folytán nyomban kiszáradnak a többé ki nem
kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, balert, falat vagy
foatét nem piszkít, foltot nem hagy. Próbauveg fecskeendővel 1 kor.,
Nagy üveg 240 fill. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer Gyula
gyógyszerész Bérfu.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... *Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.* ...

Szives tudomásul, hogy a lovaglasi vezényszavak füzetek, nemkülönben kérdések és feleletek az illeték szabályzatból megjelentek és raktárunkban kaphatók.